

Foto: Sven Jobansson

Vänskapsband knyts på Halmstad slott

Museets chef Magnus Jensner,
danske ambassadören Ove Ullerup
och landshövding Lena Sommestad

Just nu pågår #Jubileum400 – ett 400-årsfirande av Halmstads slott och Varbergs fästning, som färdigställdes för 400 år sedan.

Jubileet uppmärksammar även Hallands 1600-talshistoria i stort och vänder sig till alla Hallands invånare. Kultur i Halland tillsammans med

Länsstyrelsen i Hallands län, Statens Fastighetsverk, Halmstad kommun, Varbergs kommun och flertalet föreningar i Halland arrangerar evenemang som tillsammans sträcker sig från Östra Karup i söder till Kungsbacka i norr. Föreningar och organisationer som vill vara med och göra ett eget

evenemang inom jubileet kan läsa mer på:

www.regionhalland.se/jubileum400
och där anmäla sitt evenemang.

Jubileumsåret avslutas på Kulturarvsdagen den 8 september 2019.

Daniel Borgman

Välkommen till sommarföreläsning i S:t Olofs kapell i Tylösand måndag 17 juni kl 18.30

Anders Bergenek berättar om året 1969 sett ur ett Halmstadperspektiv.
Vår stad är välmående även om det finns tecken på en ökande social oro.

Travbanan, A-center, Sannarpsgymnasiet och Wrangelsbron invigs.

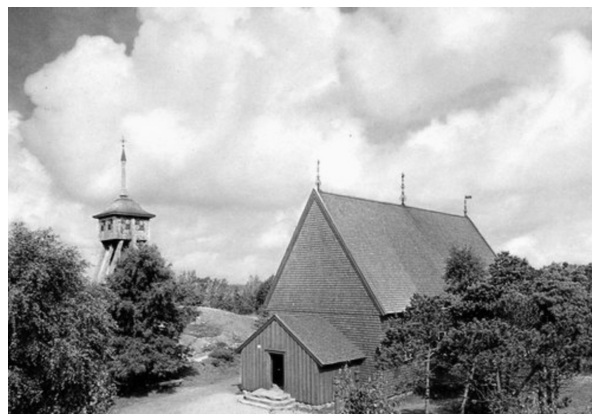
De första "studenterna" från nya gymnasiet tar sin examen. Sommaren är varm och konjunkturen är mycket god. Halmstad känner en stor optimism inför det 1970-tal som väntar runt hörnet.

Entréavgift 100 kr som betalas på plats och går till kapellföreningen och även inkluderar fika efteråt ute på tunet.

Föranmälan till Gamla Halmstads expedition.
035-21 40 40 kl. 9-11.00

Först till kvarn...

Om det finns platser kvar går det också att köpa biljett direkt före föreläsningen.

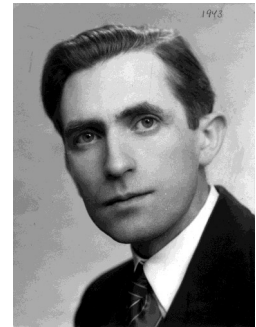

Albert Olsson- sällskapet gästade Gamla Halmstads vårmöte

Från vänster:
Madeleine Albihn,
Stefan Gustafsson,
Sven Johansson,
Ingegerd Sahlström och
Pelle Hörmander.

Foto: Christel Ek

Föreningen Gamla Halmstads vårmöte hölls på tisdagskvällen den 9 april. Platsen var som vanligt Immanuelskyrkan på Strandgatan 20, och även det här året sken vårsolens skarpa kvällsstrålar in genom fönstren till kyrksalen när föreningens ordförande Sven Johansson hälsade alla i mötespubliken välkomna.

Gäster för kvällen var Ingegerd Sahlström och Pelle Hörmander, ordförande respektive sekreterare i Albert Olsson-sällskapet, som höll ett uppskattat kåseri kring en produktiv författare med Halmstadanknytning.

Ingegerd Sahlström inledde med att berätta om Albert Olssons liv och gär-

ningar, bland annat som skollärare, för att därefter övergå till hans litterära produktion. I flera av Olssons böcker skyntar Halmstadmotiven fram, inte minst i berättelserna om Tore Gudmarsson. Med smittande entusiasm och livfullt framställda smakprov ur trilogin om ”Julius Frank”, uppmuntrade Sahlström publiken till läsning av Albert Olssons många alster.

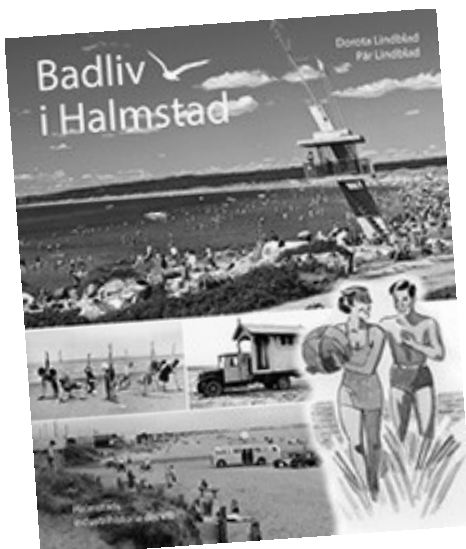
Därpå tog Pelle Hörmander, enligt egen utsago Hallands näst populäraste radiopratare, med publiken på en tur genom den svenska radiohistorien. Den resan ramade in ett annat av kvällens teman: Albert Olssons bidrag till Skolradion i Sverige – däribland flera

sagor, som enligt uppdraget skulle vara ”både underhållande och undervisande”.

Kvällen avslutades med en av dessa sagor, ”Petter Kålmask, Putte Bladlus och Maria Nyckelpiga”, vilken framfördes av Hörmander och Sahlström, förstärkta av Madeleine ”Madde” Albihn (Hallarnas skådespelarlag) och Stefan Gustafsson (Föreningen Gamla Halmstad). Den senare hade, förutom den förnämliga rolltolkningen som Petter Kålmask, bidragit med illustrationer till sagan, i ett nytryckt häfte som fanns till försäljning efter mötet.

Peter Björk

Badliv i Halmstad

Gamla Halmstads senaste bok berättar om hur badlivet i Halmstad växt fram och utvecklats fram till våra dagar. De olika badformerna och stränderna får sina egna kapitel. Författare är Dorota och Pär Lindblad.

Redan på 1860-talet försökte driftiga stadsbor att anlägga en kurort som skulle locka utombys besökare. Kall- och varmbadshus byggdes också, framför allt för Halmstadborna själva. Men dröjde till början av 1900-talet, när rekreation och bad i den fria naturen slog i genom, som bad- och turist-

livet tog fart i vår stad.

En viktig del i badkulturen är hur man är klädd på stranden. Bad- och semestermodet bjuder på en fascinerande och nostalgisk tidsresa – färg, form och åtgång på tyg har varierat under årens lopp. I boken skildras badmodet i härliga bilder.

Boken säljs till medlemspris 200 kr och finns att köpa eller beställas på Gamla Halmstads kansli, Fredsgatan 5. (035-21 40 40). Säkrast tid 9.00-11.00. Välkommen!

I förra Halmstadbudet skrev jag om den tidiga våren, denna gången får jag istället skriva om en kall maj med haglskurar och kyligt väder. Men våren kommer förhoppningsvis snart tillbaka och med den livet i City. Man ser fortfarande många tomma lokaler när man går runt i centrum och är det lokaler som fylls med verksamhet så är det nya restauranger som flyttar in. Det är ju trevligt med restauranger men det behövs butiker också för att göra centrum intressant mer än på kvällarna när folk går ut och äter och roar sig.

Det byggs fortfarande mycket i Halmstad, de tre höghusen vid tegelbruket är precis klara och hyresgästerna är inflyttade. Den sista tomten på Nissastrand är snart färdigbyggd och man bygger bostadshus i Lundgrens trädgårdar på andra sidan järnvägen. Södra infarten är påbörjad och det är ett stort projekt som kommer att förändra Larsfrid och hela området söder om Andersberg.

Eftersom Halmstad växer byggs också många skolor runt om i kommunen där Kattegattgymnasiet är det största projektet. Att dokumentera och i vissa fall se till att värdefulla miljöer bevaras är en viktig uppgift för Gamla Halmstad. Skall man dokumentera i bild gäller det

Förenings-
Ordföranden
har ordet

att vara ute i god tid och göra detta innan tömning och rivning påbörjas. Jag tycker Gamla Halmstad är duktiga på detta när det gäller centrum men utanför centrum kan det vara svårt att känna till vad som är på gång. Hör gärna av er till oss om ni tycker det finns miljöer som är på väg att försvinna och som borde dokumenteras innan dess.

Vi har under våren träffats några

gångar för att städa i källaren där vi har ett förråd. Detta har varit välbehövligt då det varit rörigt där nere bland annat på grund av det inbrott vi hade för ett år sedan. Vi har slängt mycket men också gjort många fynd av olika slag, bilder, böcker och andra trycksaker.

En del av detta kommer att synas i kommande årsböcker.

Som ni säkert sett skickas detta nummer ut med ett annorlunda format. Vi gör utskicket som en Posttidning vilket innebär en lägre kostnad för utskicket. Överst på baksidan finns adress och övrig information som PostNord kräver. Det innebär att vi inte kan vika HalmstadBudet till A5 som vi tidigare gjort. Genom att göra utskicket på detta sätt sparar vi både arbete och pengar. Till sist önskar jag alla medlemmar en skön sommar så ses vi kanske i S:t Olofs kapell 17 juni.

Sven Johansson

Resa genom stenhuggarland En berättelse om stenarbete i Halland

Författaren Bengt Gärdfors gör en resa i tid och rum i Halland. Resan börjar i Söndrum utanför Halmstad, fortsätter norrut och avslutas i Fjärås i närheten av Kungsbacka.

Särskilt intressant är stenbrytningen i Söndrum och Varberg, där de största stenbrotten fanns.

I början på 1860-talet växte städerna i Danmark, framför allt Köpenhamn,

som en följd av bland annat en ökad trafikintensitet. Den gamla gatubeläggningen skulle ersättas med tuktad gatsten. Söndrumlandet och stenbrytningen där låg bra till för danskarna. Dessa köpte sten genom ombud och kontakt etablerades med svenska skutskeppare samt markägare för nya stenbrott.

År 1872 beslöt stadsfullmäktige i Halmstad att sätta Storgatan med tuktad sten för 8 500 kronor. Stenbrytningen utfördes av ett antal olika stenhuggeriföretag, varav Halmstads Stenhuggeri AB var ett av de största bolagen.

Efter en viss nedgång ökade återigen efterfrågan på sten, särskilt under 1890-talet. Då gällde det framför allt Tyskland. Många stenblock levererades dit för kanalbyggen och socklar till monument av olika slag.

Antalet stenarbetare växlade efter konjunkturerna. Under år 1892 arbetade 400 till 500 stenarbetare i Söndrums olika stenbrott. Grötviks hamn, som invigdes år 1939, användes för utskeppning av makadam men

också kant- och byggnadssten.

Under 1920-talet var det låg aktivitet i de halländska stenbrotten, så också i Söndrum. År 1931 fick man statsbeställningar på smågatsten men dessa beställningar upphörde 1943. Situationen var pressad, man trodde att den nya stenbrytningstekniken skulle medföra ett nytt uppsving för Söndrum men så blev det aldrig. Vid slutet av år 1965 fanns det endast tio stenarbetare kvar. Verksamheten var då så begränsad att sten fick läggas ner. De tomta stenbrotten påminner idag om den tidigare stenhuggerverksamheten i Söndrum.

Andra stenbrott i Halmstadsområdet fanns i Haverdal, Skallberget. I Gullbrandstorp öppnades stenbrott redan 1875. Stenindustrin i Steninge är mest känd för majoren Lorenz Gjers från Göteborg som startade stenbrytning där i mitten på 1800-talet. Han fick emellertid problem med ortsbefolkningen på grund av sitt arbetsfolk, varför han överlät verksamheten till lokala köpare i socknen.

Resa genom stenhuggarland säljs i bokhandeln.

Hallands Konstmuseums kostnadsfria stadsvandringar – torsdagar kl 18.30.

6/6 Samling vid ingången från Norra vägen.

Norra kyrkogården – levnadsöden och berättelser från ett svunnet Halmstad. Ciceron Anders Bergenek, Gamla Halmstad.

13/6 Samling vid Rotundan, Norre Katts Park.

Förändringar i Norre Katts Park – anrik plats redo för framtiden. Ciceroner landskapsarkitekt Charolina Klintberg och landskapsingenjör Hanna Sandqvist, Teknik- och fritidsförvaltningen, Halmstads kommun.

20/6 Samling vid Norre Port. Halmstad för 400 år sedan; De sista danska åren – spår från tiden före vårt sista nationsskifte 1645. Ciceron Anders Sträng, Garnisons- och Luftvärnsmuseet.

27/6 Samling vid HP-huset (fd Tullhuset). Arkitekturhistorisk vandring i Östra förstaden. Ciceron Erik Rosengren, Kulturmiljö Halland, Hallands kulturhistoriska museum.

4/7 Samling vid Rådhuset, Stora Torg.

Halmstads geologiska historia från centrum till Galberget. Ciceron Mikael Lundqvist, naturresurs-planerare, Naturskolan.

11/7 Samling vid Norre Port. Halmstad för 400 år sedan; Personöden och arkivfynd. Ciceron Jens Lerbom, lektor i historia på Högskolan i Halmstad.

18/7 Samling framför centralstationen. Från Östra station till Järnvägar och stationer i centrala Halmstad.

Ciceron järnvägsentusiast Peter Lundqvist.

25/7 Samling vid Norre Port. Halmstad för 400 år sedan; Stadsbranden Halmstad 1619, ett halländskt Pompeji? Ciceron Linnéa Johansson, medelhavsarkeolog och doktorand i antikens kultur och samhällsliv, Garnisons- och luftvärnsmuseet.

1/8 Samling vid Rotundan, Norre Katts Park. Stadens inre bilder – en filosofiskt poetisk undran om vad som döljs bakom stadens fasader. Ciceron Ulf Andersson, Halmstads internationella Gatuteater-festival.

8/8 Samling på reservatets parkering, intill World of Riccardo. Natur och foto i naturreservatet Møllegård. Ciceroner naturguiden HG Karlsson och naturfotografen Patrik Leonards-son som berättar om och ger tips kring naturfotografering. Vandringen tar cirka 2 timmar. Samarr. Länsstyrelsen i Halland.

15/8 Samling vid Kronobränneriet på Söder. Att prisa för framtiden – hus och miljöer i centrum som fått Halmstads Arkitekturpris, från Borgen till Energiverken. Ciceron stadsarkitekt Kajsa Sparrings.

22/8 Samling vid Hallands Konstmuseum. Konsten att bygga ett museum – i väntan på att dörrarna till Hallands Konstmuseum öppnas. Ciceroner Magnus Jensner, museichef Hallands Konstmuseum och Lotta Sundell, White arkitekter.

Vi hälsar nya medlemmar hjärtligt välkomna!

Arvidsson, Bodil, Halmstad
Bengtsson, Håkan A, Stockholm
Bjurklint, Hans, Halmstad
Borgman, Daniel, Halmstad

Buzzi Jönsson, Anna, Halmstad
Johansson, Valter, Halmstad
Karlsson, Kent, Höganäs
Persson, Jonas, Halmstad

Rasmusson, Björn, Halmstad
Samuelsson, Kerstin, Halmstad
Wickström, Lars, Halmstad

Swishkonto

Kansliet hanterar inte längre några kontanter. Istället har vi ett Swishkonto: 123 107 73 95. Det går också bra att betala till vårt Bankgiro: 308-5081. Tack på förhand!

Stödjande medlem

Anhörig till medlem kan bli stödmedlem. Sätt in 50:- på bg: 308-5081. Årsbok och HalmstadBudat erhålles av den anhörige.

Hemsidan

Titta gärna in på Gamla Halmstads hemsida. www.gamlahalmstad.se. Vår ambition är att ständigt uppdatera den så att innehållet fortlöpande förnyas.

Facebook

Om du är med på Facebook ber vi dig gå in och gilla Gamla Halmstads sida och sprida information om föreningen också till dina vänner.

HalmstadBudat är ett informationsblad för Föreningen Gamla Halmstads medlemmar. © Föreningen Gamla Halmstad och respektive författare. Med stöd av Kulturnämnden i Halmstad. Layout: Christel Ek.

Tryck: Happy Print/HP Marketing i Halmstad AB. FGH, Fredsgatan 5, 302 46 Hst. Tel: 035-21 40 40. Hemsida: www.gamlahalmstad.se E-post: info@gamlahalmstad.se Kansliet är öppet månd-fredag 9-11 + 12.30-14.00